

RAADSVOORSTEL

Datum raadsvergadering 24 juni 2025
Zaaknummer raadsvoorstel 1068774
Portefeuillehouder Beenhakker

Onderwerp

Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025

Voorgesteld besluit

1. De Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025 vast te stellen.

Samenvatting

Vanwege jurisprudentie, veranderde wet- en regelgeving en praktijkinzichten stellen we voor om de Verordening Jeugdhulp aan te passen. De belangrijkste aanpassingen stellen we voor op de volgende punten:

- We werken de criteria en afwegingsfactoren uit om in aanmerking te komen voor een jeugdhulpvoorziening;
- We doen aanscherpingen over het persoonsgebonden budget;
- We doen aanscherpingen over het toezicht en handhaving op de rechtmatigheid;
- We stellen extra kaders die gelden voor jeugdhulpvervoer en een sociaal medische indicatie;
- We borgen de Proof Of Concept (POC) van het Stevige Lokale Team (SLT);
- We nemen aanknopingspunten op om meer grip te krijgen op de medische verwijzroute;
- We nemen de kostprijs-elementen op waarop, in het belang van een goede prijs-kwaliteitsverhouding, de tarieven van jeugdhulp worden gebaseerd;
- We nemen de werkwijze op waarop de toegang en (eventuele) toekenning van een jeugdhulpvoorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen vanuit andere wetgeving.

Uw raad wordt daarom gevraagd om de Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2023 in te trekken en de Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025 vast te stellen.

Aanleiding

In de gemeente Oosterhout willen we een omgeving creëren waarin jeugdigen gezond, kansrijk en veilig opgroeien en zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen. Voor sommige jeugdigen is jeugdhulp hiervoor (tijdelijk) nodig. Het jeugdstelsel is continu in beweging en we doen steeds meer ervaring op in de praktijk. Daarnaast zijn er in de afgelopen periode enkele uitspraken gedaan door de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en is wet- en regelgeving veranderd. Op basis van deze ontwikkelingen doen we u een voorstel om de verordening aan te passen.

Kader

In de Jeugdwet is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening regels vastlegt. Voor een nadere inhoudelijke uitwerking is het college van B&W bevoegd om het uitvoeringsbesluit vast te stellen (bijgevoegd ter kennisname). De verordening en het uitvoeringsbesluit vormen de (juridische) basis voor het lokale gemeentelijke beleid en bepalen wat de criteria zijn op basis waarvan inwoners van Oosterhout al dan niet toegang krijgen tot een jeugdhulpvoorziening. Het beschermt daarmee tevens de rechtszekerheid van inwoners.

Wat willen we bereiken?

Met het aanpassen van de verordening beogen we te bereiken dat:

- We voldoen aan jurisprudentie en wet- en regelgeving;
- We een duidelijkere afbakening van jeugdhulp hebben;
- We efficiënter de beschikbare middelen kunnen inzetten;
- We meer grip hebben op medische verwijzingen;

- We meer handvatten hebben om misbruik, oneigenlijk en ondoelmatig gebruik te voorkomen en bestrijden, en
- We duidelijkere kaders voor professionals hebben.

Argumenten en kanttekeningen bij het voorgestelde besluit

In de was-wordt-tabel vindt u de voorgestelde aanpassingen. De inhoudelijke aanpassingen die worden voorgesteld zullen we hieronder ook een voor een beschrijven.

1. De criteria en afwegingsfactoren om in aanmerking te komen voor een niet vrij toegankelijke voorziening

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft vorig jaar geoordeeld dat in de verordening een duidelijke hoofdrichting moet worden neergelegd over de toekenningsvoorwaarden en de afwegingsfactoren om in aanmerking te komen voor een niet vrij toegankelijke voorziening. De CRvB heeft geoordeeld dat een invulling in nadere regels onvoldoende is. Momenteel hebben wij de kaders voor een voorziening in de verordening staan, maar staat een verdere inhoudelijke uitwerking van de afwegingsfactoren in het uitvoeringsbesluit. De invulling van de afwegingsfactoren in het huidige uitvoeringsbesluit hebben we gebaseerd op eerdere uitspraken van de CRvB over de stappen van een gedegen jeugdhulponderzoek. Hieraan hebben we toegevoegd dat altijd een redelijkheidstoets gedaan moet worden. We stellen voor om de inhoud van het artikel in het uitvoeringsbesluit (artikel 2.6 van het uitvoeringsbesluit 2024) grotendeels te verplaatsen naar de verordening. Hierbij hebben we een paar aanpassingen gedaan op basis vanuit een voorbeeldbepaling over eigen kracht van Schulinck¹ en bepalingen uit de modelverordening van de VNG. In artikel 6 & 7 van de voorgelegde verordening is dit uitgewerkt.

2. Aanscherpingen over het persoonsgebonden budget (pgb)

a. Aanvullende regels om in aanmerking te komen voor een pgb

We stellen voor om de regels waaraan voldaan moet worden om een pgb te verstrekken verder aan te scherpen, zodat geen pgb wordt verstrekt als er twijfels zijn over de integriteit van de voorgenomen uitvoerder van de jeugdhulp. We stellen voor om te spreken van twijfels over de integriteit als de voorgenomen uitvoerder van de hulp in de vier jaar voorafgaand aan de aanvraag fraude heeft gepleegd, betrokken is geweest bij strafbare feiten die de veiligheid en kwaliteit van hulp in gevaar brengen, veroordeeld is tot een gevangenisstraf of op basis van een Bibob-toets is geweigerd als zorgaanbieder (zie uitwerking in artikel 12 lid 3 van de voorgelegde verordening). In deze gevallen kan namelijk niet geborgd worden dat de hulp van voldoende kwaliteit is.

b. Kwaliteitseisen voor een pgb

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is verantwoordelijk om toezicht te houden op de kwaliteitseisen uit de Jeugdwet. Als gemeente zijn we alleen wel verantwoordelijk om te zorgen voor een toereikend en passend aanbod van jeugdhulp (kwantitatief en kwalitatief). Als daarbinnen wordt gekozen voor financiering door een pgb, moeten we als gemeente beoordelen of de kwaliteit van de hulp die geleverd wordt via een pgb van goede kwaliteit is. In artikel 16 stellen we daarom voor om kwaliteitseisen voor pgb's op te stellen, zodat we beter kunnen borgen dat de jeugdhulp doeltreffend, doelmatig en veilig is.

c. Het toetsen van de pgb-vaardigheden

We stellen voor om via artikel 13 lid 2 extra kaders op te nemen waaraan moet worden voldaan om te spreken van voldoende budgetvaardigheid. Het gaat hierbij om de 10 punten pgb-vaardigheid die zijn opgesteld door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Ook stellen we voor om in de verordening kaders op te nemen in welke gevallen in ieder geval geen sprake is van voldoende budgetvaardigheid (artikel 13 lid 3 en 4). Deze bepalingen staan momenteel al in het uitvoeringsbesluit, maar door het verplaatsen van deze bepalingen naar de verordening staan de belangrijkste kaders waaraan moet worden voldoen voor voldoende budgetvaardigheid allemaal bij elkaar in de verordening.

d. Het onderscheid tussen formele en informele ondersteuning

¹ Schulinck biedt juridische ondersteuning in het sociaal domein voor gemeenten.

Voor het bepalen van de hoogte van een pgb is het van belang om te weten of er sprake is van formele of informele ondersteuning. We stellen voor om het onderscheid hiervan duidelijker uit te werken. Momenteel spreken we van formele ondersteuning als sprake is van een inschrijving bij het Handelsregister en wordt beschikt over relevante diploma's. We hebben alleen niet expliciet gemaakt wat we onder relevante diploma's verstaan. We stellen daarom voor om in de definitie van formele ondersteuning toe te voegen dat voldaan moet worden aan de eisen zoals gesteld aan gecontracteerde aanbieders (artikel 14). Op deze manier is er minder ruimte voor mogelijke verschillende interpretaties en hebben we een extra criteria om de kwaliteit van formele ondersteuning via een pgb te waarborgen.

e. Het herzien, intrekken en terugvorderen van een voorziening

We stellen een drietal aanpassingen voor over het herzien, intrekken en terugvorderen van een voorziening. Als eerste stellen we met artikel 23 lid 2 onderdeel f voor om het mogelijk te maken om een voorziening te kunnen herzien dan wel intrekken als er twijfels zijn over de integriteit van de voorgenomen uitvoerder van de jeugdhulp (dit hangt samen met de aanpassing die we voorstellen in artikel 12 lid 3). Als tweede stellen we voor om via artikel 23 lid 6 een bepaling op te nemen dat grond biedt om bij twijfels als een pgb terecht ontvangen wordt, de sociale verzekeringsbank te verzoeken om betalingen uit het pgb tijdelijk te onderbreken. In sommige gevallen kan (tijdelijke) opschorting een beter instrument zijn dan beëindiging of zelfs intrekken of herzien van het besluit. Via opschorting kan bijvoorbeeld meer ruimte geboden worden voor herstelmaatregelen of nader onderzoek. Tot slot stellen we voor om via artikel 23 lid 3 en 4 op te nemen dat een beschikking kan worden ingetrokken als binnen 3 maanden nog niet is begonnen met de voorziening (pgb), of als nog geen melding plaats heeft gevonden bij een gecontracteerde aanbieder. Deze termijnen zijn opgenomen omdat er vanuit wordt gegaan dat de toegekende ondersteuning noodzakelijk is voor de jeugdige en/of ouder(s). Deze bepalingen staan overigens momenteel in het uitvoeringsbesluit en de inhoud van lid 3 staat ook op een andere plek in de huidige verordening. Door het verplaatsen van deze bepalingen staan alle bepalingen over het intrekken van een voorziening bij elkaar in de verordening.

f. Het weigeren en tussentijds beëindigen van een pgb

We stellen een technische aanpassing voor over het weigeren van een pgb. Een pgb kan geweigerd worden als er een wettelijke grondslag van toepassing is. In de huidige verordening hebben we deze wettelijke grondslagen genoemd, maar hebben we ook een weigeringsgrond toegevoegd (als sprake is van aangetoonde fraude). Aangezien de weigeringsgronden uit de wet alleen limitatief van aard zijn, stellen we voor om dit anders vorm te geven. Zo stellen we voor om in artikel 12 lid 2 de wettelijke weigeringsgronden op te nemen. Hiernaast stellen we met artikel 12 lid 3 voor om in het geval van fraude te spreken van twijfels over de integriteit van de voorgenomen uitvoerder van jeugdhulp, waardoor geen pgb verstrekt hoeft te worden. Via deze technische aanpassing is dit alleen geen weigeringsgrond, maar een criteria om in aanmerking te komen voor een pgb.

Hiernaast stellen we voor om artikel 20 onderdeel h toe te voegen, zodat een pgb tussentijds beëindigd kan worden wanneer sprake is van (dreigende) overbelasting bij de uitvoerende jeugdhulpverlener. Een andere hulpverlener moet in dit geval de hulp overnemen om de overbelasting te voorkomen of op te heven.

g. Besteding van pgb's

Via de sociale verzekeringsbank kunnen hulpverleners betaald worden via een vast bedrag per maand of achteraf via het declareren van facturen. Met artikel 19 lid 4 stellen we voor dat budgethouders dan wel budgetbeheerders voortaan alleen nog maar de geleverde hulp op facturatiebasis kunnen declareren. Facturatiebasis past bij het principe van een maatwerkvoorziening: de ene keer kan wat meer hulp nodig zijn en de andere keer wat minder. Daar past een vast maandbedrag niet bij, omdat een hulpverlener bij een pgb per uur wordt betaald. Daarnaast stimuleert het iedere maand declareren op facturatiebasis een budgethouder om zijn pgb in de gaten te houden. Bij de Wmo wordt dit uitgangspunt al gehanteerd.

3. Aanscherpingen over het toezicht en handhaving op de rechtmatigheid
We stellen voor om lid 2, 5, 6, 7 en 8 in artikel 24 toe te voegen, zodat we nog meer handvatten hebben om toezicht te houden en te handhaven op de rechtmatigheid. Vertrouwen is en blijft het uitgangspunt, maar soms wordt dit vertrouwen door aanbieders beschaamd. Met toezicht en handhaving, kan eventueel misbruik en oneigenlijk of ondoelmatig gebruik voorkomen en bestreden worden. Met het toevoegen van lid 7 wordt het bijvoorbeeld mogelijk om een formele maatregel op te leggen als verbeteringen nodig zijn, maar hoeft dat niet een van de genoemde maatregelen vanuit de wet te zijn als dat niet passend is bij de aard en ernst van de situatie bij de aanbieder. Momenteel wordt bekeken of de gemeente Breda voor de gehele jeugdhulpregio WBO toezichtstaken kan uitvoeren, aangezien we regionaal dezelfde gecontracteerde aanbieders hebben. Mocht hiertoe besloten worden, is het noodzakelijk om dezelfde kaders voor toezicht als Breda te hanteren. Met deze toevoegingen sluiten we aan bij wat Breda in de verordening hierover heeft opgenomen.
4. Extra kaders voor jeugdhulpvervoer en een sociaal medische indicatie (smi)
De afwegingsfactoren zoals benoemd in artikel 7 zijn voor alle voorzieningen van belang om te bepalen of een inwoner in aanmerking komt voor een voorziening. Hiernaast stellen we voor om extra kaders op te nemen die specifiek gelden voor jeugdhulpvervoer (artikel 10) en een smi (artikel 11). Voor jeugdhulpvervoer willen we benadrukken dat het uitgangspunt is dat ouder(s) zelf verantwoordelijk zijn voor vervoer van de jeugdige naar de jeugdhulpaanbieder. Ook stellen we voor om het uitgangspunt op te nemen dat 1 keer brengen en halen per week in ieder geval beschouwd kan worden tot de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van ouders. Op deze manier bieden we meer handvatten voor het afbakenen van de jeugdhulpplicht. Bij het aanpassen van het uitvoeringsbesluit jeugdhulp 2024 hebben we uitgangspunten voor een smi opgenomen. Aangezien we nu voorstellen om in de verordening specifieke bepalingen over vervoer op te nemen, stellen we voor om ook de bepalingen van smi in de verordening op te nemen. Hierbij stellen we geen tekstuele aanpassingen voor ten opzichte van de huidige bepalingen in het uitvoeringsbesluit.
5. Aanpassingen m.b.t. de POC van het SLT
We stellen voor om de POC van het SLT in Dommelbergen op te nemen. Zo stellen we voor om in artikel 2 het aangewezen gebied van het SLT vast te leggen. Hiernaast stellen we in artikel 3 voor om de veelvoorkomende vormen van jeugdhulp die in het SLT voorliggend worden aangeboden ook op te nemen als vrij toegankelijke voorziening (artikel 3 lid 2). Wanneer deze voorzieningen passende ondersteuning bieden voor jeugdigen en/of ouder(s) wordt geen individuele voorziening verstrekt (artikel 3 lid 4). Met artikel 2 lid 2 creëren we ook ruimte om op een later moment via nadere regels de vrij toegankelijke voorzieningen die het SLT biedt ook beschikbaar te stellen voor jeugdigen en/of ouder(s) buiten het aangewezen gebied.
6. Aanknopingspunten om meer grip te krijgen op de medische verwijzroute
Via artikel 9 lid 2 stellen we voor om het mogelijk te maken om als gemeente een toets te kunnen uitvoeren bij medische verwijzingen. Bij medische verwijzingen bepaalt in de praktijk de jeugdhulpaanbieder welke jeugdhulp precies nodig is. De jeugdhulpaanbieder dient zich te houden aan de afspraken die in WBO zijn gemaakt en aan de regels in de verordening. Via de mogelijkheid van een toets willen we, steekproefsgewijs of op basis van signalen, het gesprek aangaan met aanbieders of de hulp, duur en omvang die ze willen inzetten passend is en of de beoogde resultaten voldoende concreet zijn geformuleerd. Zo verwachten we meer zicht en grip te creëren op de medische verwijzingen.
7. Kostprijs-elementen in het belang van een goede prijs-kwaliteitsverhouding
In artikel 25 stellen we een aanpassing voor die nodig is vanwege de intrede van de AMvB Reële prijzen Jeugdwet. Uw raad dient, in het belang van een goede prijs-kwaliteitsverhouding, de kostprijs-elementen waarop de tarieven van jeugdhulp worden gebaseerd op te nemen in de verordening.
8. Afstemming met voorzieningen vanuit andere wetgeving
Via artikel 26 stellen we voor om de werkwijze op te nemen waarop de toegang en (eventuele) toekenning van een jeugdhulpvoorziening wordt afgestemd met andere

voorzieningen vanuit andere wetgeving. In een recente uitspraak van een rechtbank is bepaald dat in de verordening moet worden opgenomen hoe in het onderzoek en bij het inzetten van een jeugdhulpvoorziening rekening wordt gehouden met andere voorzieningen. Alhoewel dit (nog) niet is bekrachtigd door de CRvB stellen we voor om de werkwijze van afstemming alvast in de verordening op te nemen. In de praktijk wordt overigens al gekeken hoe afgestemd kan worden met andere voorzieningen.

Inspraak en participatie

De werkgroep jeugd van de adviesraad sociaal domein is betrokken geweest bij de voorgelegde aanpassingen. Zij hebben de voorgelegde verordening ontvangen en in een overleg zijn de voorgelegde aanpassingen besproken. Op basis van input van de werkgroep zijn nog een aantal (tekstuele) aanpassingen gedaan in de voorgelegde verordening. De werkgroep heeft aangegeven positief tegenover de voorgestelde aanpassingen en het traject van inspraak te staan (zie ook bijlage 2 van het raadsvoorstel).

Alternatieve oplossingsrichting(en)

Een alternatief is om een integrale verordening sociaal domein te ontwerpen. In de raadsvergadering van dinsdag 28 februari 2023 is de motie 'onderzoek omgekeerde integrale verordening sociaal domein' aangenomen. Hiermee werd opgeroepen om te onderzoeken of een integrale verordening van meerwaarde is. De komende jaren staan ons verschillende opgaven te wachten. Zo worden meerdere wetswijzigingen verwacht in de Participatiewet, de Wmo 2015 en de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen. Hiernaast werken we momenteel toe naar een situatie dat voor jeugd vanaf 2027 een Stevig Lokaal Team actief is voor heel de gemeente Oosterhout. Vanwege deze grote ontwikkelingen stellen we voor om momenteel nog geen integrale verordening op te stellen.

Een ander alternatief is dat we slechts enkele van de voorgestelde aanpassingen doorvoeren. Sommige aanpassingen zijn zoals benoemd nodig vanwege jurisprudentie en veranderde wet- en regelgeving. Dit geldt alleen niet voor alle voorgestelde aanpassingen. Bij het actualiseren van de verordening zijn jurisprudentie, wet- en regelgeving en praktijkinzichten echter leidend geweest waardoor we tot dit totaalpakket van aanpassingen zijn gekomen.

Financiën

Er zijn geen middelen nodig voor het invoeren van een nieuwe verordening.

Vervolg

Indien uw raad besluit om de Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025 vast te stellen, zal deze per 1 juli 2025 in werking treden.

Oosterhout 6 mei 2025,
Burgemeester en wethouders.

Bijlage(n)

1. Bijlage 1 raadsnota: was-wordt-tabel
2. Bijlage 2 raadsnota: brief adviesraad sociaal domein (werkgroep jeugd)
3. Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025
4. Bijlage 1 verordening: omschrijving van de veelvoorkomende vormen van jeugdhulp die vrij toegankelijk beschikbaar zijn in het SLT op het gebied van de bouwstenen weerbaarheid, relatie en scheiding, veiligheidsvraagstukken, ontwikkeling en opvoeding, en mentale gezondheid
5. Bijlage 2 verordening: richtlijn gebruikelijke hulp
6. Uitvoeringsbesluit Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025 (ter kennisname)
7. Bijlage 1 uitvoeringsbesluit: productdienstcatalogus ambulante jeugdhulp (ter kennisname)

8. Bijlage 2 uitvoeringsbesluit: productdientscatalogus pleegzorg en gezinshuizorg (ter kennisname)
9. Bijlage 3 uitvoeringsbesluit: overzicht normering hoogte en duur ambulante jeugdhulp (ter kennisname)
10. Bijlage 4 uitvoeringsbesluit: richtlijn tijd en frequentie informele ondersteuning (ter kennisname)

RAADSBSLUIT

Onderwerp Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025

Zaaknummer 1068774

De raad van de gemeente Oosterhout,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 mei 2025,

BESLUIT:

1 De Verordening Jeugdhulp gemeente Oosterhout 2025 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24 juni 2025,

de raad voornoemd,

, voorzitter

{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

, griffier

{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}